

Respons

Uganda: Forhold for homofile

Problemstilling/spørsmål:

- Strafferammen for homoseksuelle handlinger
- Praktiseringen av lovforbudet mot homoseksuelle handlinger
- Bruk av annet lovverk mot aktivister som jobber for rettigheter for homofile og/eller hiv-positive
- Politiets behandling av homofile
- Det private lovforslaget *The Anti-Homosexuality Bill of 2009*
- Eksposering av homofile i ugandisk presse
- Drapet på David Kato
- Andre problemer homofile kan møte i samfunnet
- Er noen homofile mer utsatt enn andre?
- Homofile miljøer, klubber og organisasjoner i de større byene

Innledning

Homoseksualitet er et svært tabubelagt tema i hele Afrika sør for Sahara (med unntak for Sør-Afrika).¹ Ofte blir det hevdet i afrikanske land at homoseksualitet er «uafrikansk», og et resultat av uheldig påvirkning under koloniperioden og/eller negative strømninger utenfra på grunn av globalisering. Afrikanske kirkeledere, særlig anglikanske, har gjort motstand mot homoseksualitet til en symbolsak for å markere uavhengighet fra anglikanske kirkesamfunn i Storbritannia, USA og Canada (Kirby 2003; Odunfa 2003). Dette har gjort homoseksualitet til et tema som blir gjenstand for en del negativ oppmerksomhet i mediene i en rekke afrikanske

¹ En BBC-artikkel i etterkant av at Sør-Afrikas høyesterett i november 2005 erklærte at folk av samme kjønn må kunne få inngå ekteskap inneholder reaksjoner fra lesere i Afrika sør for Sahara som illustrerer utbredte negative holdninger til homoseksualitet, ikke minst på religiøst grunnlag (BBC 2005).

land. Eksempler på dette er skandaleoppdrag om homofiles rettigheter i Europa, USA osv., og eksponering av personer som tilhører homoseksuelt orienterte subkulturer i afrikanske land – ofte med understrekning av disses kobling til europeiske eller amerikanske homofile turister og lignende.

I Afrika, som i store deler av verden utenom vestlige land, forstås homoseksualitet oftere som et handlingsmønster enn som et identitetsspørsmål. Befolkningen ser i stor grad homoseksualitet som et spørsmål om (syndig) handling, og vil generelt se homoseksualitet som et identitetsspørsmål bare for personer som synlig utfordrer kjønnsrollemønstre i klesdrakt og væremåte. Andelen personer som opplever tiltrekning mot folk av samme kjønn, og som samtidig identifiserer seg som homofile, er betraktelig lavere enn i vår del av verden. Bakgrunnen for dette er at deres egen forståelse av homoseksualitet, og hvordan seksualitet arter seg, er sterkt preget av generelle holdninger og forståelsesmodeller i samfunnet de lever i. Det finnes spede tilløp til organisering blant homofilt identifiserte i enkelte afrikanske land, men selv der hvor det finnes organisasjoner, holder de som regel en så lav profil at de er nær usynlige i lokalsamfunnene. (Situasjonen kan minne om den norske homofile aktivister opplevde på 1950-tallet.)

Uganda er et av landene i Afrika hvor homoseksualitet har vært mest i fokus, nettopp som en symbolsak. Jusprofessor Sylvia Tamale, dekan ved juridisk fakultet ved Makerere-universitetet i Kampala, har gitt sin beskrivelse av den opphetede debatten i et bokkapittel (Tamale 2007). Hun opplyser at temaet særlig ble debattert fra februar 2003, men det er ikke vanskelig å finne eksempler på at homoseksualitet har vært kontroversielt i Uganda også tidligere. I 1999 rapporterte for eksempel BBC at president Museveni hadde oppfordret politiet til å fengsle homofile:

“I have told the Criminal Investigations Department to look for homosexuals, lock them up and charge them,” the New Vision quoted the president as saying.

His comments came at the opening of a meeting on reproductive health.

“God created Adam and Eve,” he said. “I did not see God creating man and man” (BBC 1999).

Fokuset på homoseksualitet i lokal debatt innebærer at homofile ikke er “usynlige” i det urbane Uganda, men har fått mediens og befolkningens søkelys på seg. Dermed er utryggheten for å bli eksponert/“outet” og utsatt for stigmatisering av omgivelsene, utpressingsforsøk fra privatpersoner eller politi, og muligheten for straffeforfølgelse, sannsynligvis ganske stor. Videre sender en tendensiøs pressedekning om homofile, og påstått homofile, høyst sannsynlig et svært tydelig signal til Ugandas homomiljøer om at negative og direkte hatske holdninger til homoseksualitet er høyst levende i brede lag av befolkningen, på alle sosiale nivåer. Annika Rodriguez fra LLHs internasjonale utvalg, som har samarbeidet med homofile aktivister fra Uganda gjennom flere år, bekrefter dette i et intervju med det homofile nettstedet Gaysir (Håland 2009).

Strafferammen for homoseksuelle handlinger

Følgende straffebestemmelser forbyr homoseksuelle handlinger i Ugandas straffelov [Penal Code Act 1950]:

145. Unnatural offences.

Respons Uganda: Forhold for homofile

Any person who—

(a) has carnal knowledge of any person against the order of nature;

(b) has carnal knowledge of an animal; or

(c) permits a male person to have carnal knowledge of him or her against the order of nature,

commits an offence and is liable to imprisonment for life.

146. Attempt to commit unnatural offences.

Any person who attempts to commit any of the offences specified in section 145 commits a felony and is liable to imprisonment for seven years.

147. Indecent assaults on boys under eighteen.

Any person who unlawfully and indecently assaults a boy under the age of eighteen years commits a felony and is liable to imprisonment for fourteen years, with or without corporal punishment.

148. Indecent practices.

Any person who, whether in public or in private, commits any act of gross indecency with another person or procures another person to commit any act of gross indecency with him or her or attempts to procure the commission of any such act by any person with himself or herself or with another person, whether in public or in private, commits an offence and is liable to imprisonment for seven years.

Praktiseringen av lovforbudet mot homoseksuelle handlinger

Ifølge BBC er det ikke kjent at noen har blitt straffedømt for homoseksuelle handlinger i Uganda (Mmali 2009). Det er imidlertid på det rene at flere personer har blitt tiltalt for brudd på straffebestemmelsen mot homoseksuelle handlinger, selv om dette ikke har ført til domfellelse. USAs utenriksdepartement rapporterer om at slik tiltale ble reist i ett tilfelle i 2006 (U.S. Department of State 2007) og i tre tilfeller i 2009 (U.S. Department of State 2010). Den ene saken fra 2009 ble avvist av domstolen i september 2010, mens saken mot de to andre som ble tiltalt i 2009 fremdeles var uavklart ved utgangen av 2010. Ytterligere én person ble tiltalt for brudd på lovverket mot homoseksuelle handlinger i oktober 2010. Vedkommende ble løslatt mot kausjon, og saken var ennå ikke kommet opp for domstolen ved utgangen av 2010 (U.S. Department of State 2011).

Bruk av annet lovverk mot aktivister som jobber for rettigheter for homofile og/eller hiv-positive

Det finnes eksempler på at aktivister i Uganda som jobber for homofiles (og hiv-positives) rettigheter er blitt tiltalt for brudd på ulike lovbestemmelser. USAs utenriksdepartement rapporterer om følgende sak i sin rapport om menneskerettslige forhold i Uganda i 2008:

On June 4, police arrested SMUG activists Pepe Julian Onziema, Valentine Kalende, and Usaam Mukwaya for trespassing. The activists, who did not have the required conference credentials, bypassed security at the HIV/AIDS Implementers' Conference in Kampala to protest the government's lack of funding to combat HIV/AIDS in the

homosexual community. On June 6, the three were charged with criminal trespass and released on bail. On August 15, the government dropped the case (U.S. Department of State 2009).

Også Human Rights Watch har tatt opp denne saken (HRW 2008a).

Politiets behandling av homofile

Selv om relativt få saker ender med tiltale og straffeforfølgning i rettsapparatet, finnes det eksempler på at homofile i Uganda blir arrestert eller innkalt til avhør av politiet, også uten at det foreligger noen klar mistanke eller siktelse. USAs utenriksdepartement har rapportert om flere konkrete saker:

In September [1999] President Museveni called for the arrest of homosexual individuals who engaged in "abominable acts", 2 weeks after a rumored "wedding" between two men. Subsequently, the two men were called in by the police for questioning. Police arrested and detained at least one person during the year because of sexual orientation, although the charges eventually were dismissed (U.S. Department of State 2000).

On July 25 [2008], police in Kampala arrested SMUG activist Usaam Mukwaya without charge and released him the following day. On September 24 [2008], Mukwaya filed a complaint with the UHRC, alleging that he was tortured and humiliated during his detention in a safe house and that the arrest was arbitrary. The case, which received international attention, was pending before the UHRC tribunal at year's end.

On September 10 [2008], security forces arrested SMUG members George Oundo and Brenda Kiiza from Nansana, a Kampala suburb. On September 18 [2008], the suspects were charged with indecent practices and released on police bond (U.S. Department of State 2009).

I tillegg rapporterer USAs utenriksdepartement at representanter for organisasjonen Sexual Minorities of Uganda (SMUG) opplyser at de er blitt utsatt for trakassering fra politiets side (U.S. Department of State 2008; 2009; 2010).

Amnesty International rapporterer også om trakassering av homofile fra politiet i Uganda:

[S]ection 145 of the Penal Code Act has been and continues to be used by the police and other law enforcement officials to subject lesbian, gay, bisexual and transgender (LGBT) people in Uganda to arbitrary arrest and detention often resulting in torture or other cruel, inhuman and degrading treatment (Amnesty 2010, s. 19).

En dom fra ugandisk Høyesterett i desember 2008 fastslo at homoseksuelle har konstitusjonelle rettigheter på lik linje med heterofile ugandere, inkludert rett til privatliv og rett til frihet fra tortur. Saken ble reist av de homofile aktivistene Juliet Mukasa og Yvonne Oyoo etter at representanter for myndighetene i Uganda ransaket huset til Mukasa i juli 2005 uten ransakelsesordre, beslagla papirer, arresterte Mukasa og Oyoo og utsatte dem for umenneskelig og nedverdiggende behandling (Hivos News 2008, HRW 2008b). Dommen ble møtt med håp av homofile aktivister i Uganda, men USAs utenriksdepartement rapporterer at dommen ikke førte til noen bedring av forholdene for homofile i landet i 2009, og at homofile aktivister fortsatte å oppleve problemer:

Respons Uganda: Forhold for homofile

Public resentment of homosexual conduct sparked significant public debate during the year, and the government took a strong position against such conduct despite a December 2008 ruling by the High Court that constitutional rights apply to all persons, regardless of sexual orientation. The local NGO Sexual Minorities Uganda (SMUG) protested alleged police harassment of several members for their vocal stand against sexual discrimination (U.S. Department of State 2010).

FNs spesialrapportør for utenomrettslige, summariske og vilkårlige henrettelser har nylig uttrykt sterk bekymring i sakene til ni menn med ugandiske myndigheter, alle arrestert og fengslet for brudd på straffeforbudet mot homoseksuelle handlinger. To av disse skal ha blitt utsatt for mishandling, og den ene, Brian Mpadde, døde kort tid etter løslatelse (UN HRC 2010, s. 322-326).

Det private lovforslaget *The Anti-Homosexuality Bill of 2009*

14. oktober 2009 fremmet parlamentsmedlemmet David Bahati et privat lovforslag som blir omtalt som *The Anti-Homosexuality Bill*. Lovforslaget er svært vidtrekkende, og kilder som Human Rights Watch (HRW 2009), FNs spesialrapportør for utenomrettslige, summariske og vilkårlige henrettelser (UN HRC 2010, s. 326-329), den britiske avisa *The Guardian* (Rice 2009) og den ugandiske avisa *The New Vision* (Karugaba & Bekunda 2009) rapporterer at det i sin opprinnelige form blant annet inneholdt følgende forslag til innstramminger:

- Forbud mot å ”fremme homoseksualitet” gjennom informasjonsarbeid, og ved å støtte slikt arbeid økonomisk, eller stille lokaler eller andre ressurser til rådighet for homofile, med en strafferamme på 7 års fengsel. Organisasjoner som bryter bestemmelsene vil få inndratt registreringen sin, og ledere for slike organisasjoner står strafferettslig ansvarlige på lik linje med privatpersoner.
- Kriminalisering av lokale og internasjonale aktivisters arbeid for å forsvare og fremme menneskerettighetene til seksuelle minoriteter i Uganda, noe som også vil hindre effektiv informasjonsspredning om hiv/aids.
- Kriminalisering av alle som ikke rapporterer homofile, bifile eller transpersoner til myndighetene innen ett døgn etter at de får kjennskap til dem, med en strafferamme på 3 års fengsel.
- Kriminalisering av personer som støtter menneskerettigheter for seksuelle minoriteter, med en strafferamme på 3 års fengsel.
- Utvidelse av definisjonen av homoseksuelle handlinger til å inkludere ”enhver person som berører en annen person i den hensikt å utføre en homoseksuell handling”.
- Utvidelse av strafferammen for homoseksuelle handlinger fra *opptil* 14 års fengsel til *minimum* 14 års fengsel.
- Innføring av dødsstraff for homoseksuelle handlinger dersom tiltalte er hiv-positiv, hvis tiltalte har blitt dømt tidligere for samme lovbrudd, hvis tiltalte er en autoritetsperson i forholdet til den andre parten eller ”offeret” er under 18 eller er funksjonshemmet.
- Der hvor lovforslaget vil være i strid med internasjonale traktater Uganda har undertegnet, vil Uganda trekke seg fra dem.

Respons Uganda: Forhold for homofile

Lovforslaget har møtt stor motbør internasjonalt (BBC 2010a; HRW 2009; IRIN Plus News 2010b; Mmali 2009), også fra norsk hold (Støre 2010). Selv om president Museveni fortsetter å stille seg kritisk til homofile i ulike sammenhenger, også etter at lovforslaget ble framlagt (Rice 2009; Kagolo 2010), har han, ifølge BBC og nyhetsbyrået IRIN, også gått ut og sagt at lovforslaget ikke representerer regjeringens syn. I den forbindelse har Ugandas viseutenriksminister uttalt at han regner med at lovforslaget vil bli diskutert i en annen form i parlamentet enn det opprinnelig hadde, og David Bahati stiller seg åpen for visse endringer (BBC 2010b; IRIN Plus News 2010a).

Den statlige ugandiske menneskerettighetskommisjonen erklærte i 2010-utgaven av sin årlige rapport om lokale menneskerettighetsforhold at lovforslaget er i strid med Ugandas grunnlov og internasjonal lov (U.S. Department of State 2011).

Uganda avholdt parlamentsvalg våren 2011, og en parlamentskomité ga sin tilslutning til en endret versjon av Bahatis lovforslag i mai 2011 (HRW 2011b). Lovforslaget ble imidlertid forkastet i sin helhet av Ugandas regjering i august 2011, fordi regjeringspartiets advokat Adolf Mwesige mente eksisterende lovverk som kriminaliserer homoseksuelle handlinger er tilstrekkelig (Naturinda 2011). Det er per i dag uklart om David Bahati og hans støttespillere vil forsøke å fremme lovforslaget for parlamentet på nytt i samme eller endret form.

Eksposering av homofile i ugandisk presse

Avisa *The Red Pepper* publiserte i august 2006 lister over personer som hevdes å være homofile, og slike artikler har ført at de eksponerte har blitt trakassert og i noen tilfeller arrestert (HRW 2006). 10. oktober 2010 hadde den til da obskure, relativt nyetablerte tabloidavisa *Rolling Stone* et førstesideoppslag hvor den lovet å eksponere hundre kjente homofile. I denne utgaven publiserte avisa bilder av to påstått homofile, med deloverskriften ”Hang them”. Inne i avisa trykket den bilder av ytterligere tretten, med konkret informasjon om hvor flere av dem bodde. Ifølge opplysninger innhentet av BBC, førte avisoppslaget til fysisk angrep på minst én av de femten personene som ble navngitt i saken, og at de fleste andre hadde opplevd å bli trakassert (2010c).

En domstol (High Court) i Kampala påla 1. november 2010 *Rolling Stone* å stoppe videre eksponering av homofile (U.S. Department of State 2011), etter at David Kato sammen med to andre homofile aktivister gikk til søksmål mot avisa i etterkant av oppslaget. Den 3. januar 2011 ble *Rolling Stone* dømt for å ha brutt saksøkerens grunnlovsbeskyttede rett til privatliv, og måtte betale dem erstatning. Videre satte dommen stopp for videre eksponering av identitet og adresse til påstått homofile (HRW 2011a).

Oppslaget i *Rolling Stone* 9. oktober 2010 (foto © Associated Press)

Respons Uganda: Forhold for homofile

Drapet på David Kato

Den 26. januar 2011, bare drøyt tre uker etter dommen mot *Rolling Stone*, ble David Kato funnet drept hjemme hos seg selv (Rosario 2011). Gjerningsmannen ble arrestert 3. februar, og politiet hevdet motivet var sinne fra en forsmådd elsker som mente David Kato hadde lovet å gi ham en bil. Kampala-avisa *The Monitor* melder imidlertid også at Ugandas øverste polititjenestemann gikk ut i forbindelse med drapet og kunngjorde at anti-homofile aktivister, og særlig prester, burde stoppe det han kalte en uansvarlig kampanje mot homofile:

The Inspector General of Police, Maj. Gen. Kale Kayihura, has cautioned the public and anti-homosexuality pastors against being insensitive to the gay community in the country. [...] "You must be sensitive. You should stop engaging in extremist campaigns that can be interpreted differently," Gen. Kayihura said at the Media Centre yesterday (Bagala, Mulondo & Kukundakwe 2011).

Religiøse ledere stilte seg kritiske til generalpolitiinspektørens uttalelser (Bagala & Kasasirsa 2011).

Rettsaken mot David Katos drapsmann later ikke til å ha kommet opp for en ugandisk domstol ennå.²

Etter drapet på David Kato rapporterer Kampala-avisa *The Monitor* at frykten for vold og trakassering har blitt enda større blant Ugandas homofile enn den var før drapet. To anonyme homofile menn opplyser til avisa at det er blitt vanligere å kle og føre seg så diskret som mulig, for å unngå problemer med omgivelsene (Abimanyi 2011).

Andre problemer homofile kan møte i samfunnet

Det foreligger en hel del informasjon om andre problemer homofile kan møte i hverdagen i Uganda. Åpent homofile Frank Mugisha opplyser til britiske *The Guardian* at han har opplevd fornærmende utsagn fra fremmede, hatmeldinger på telefonen, trakassering av politiet og å bli eksponert i en lokal tabloidavis som en av landets "fremste homoer" (Rice 2009). Den lesbiske aktivisten Pepe Julian Onziema forteller til *Time Magazine* at hun blant annet har blitt banket opp av faren til partneren sin, og har begynt å gå kledd på en måte som utfordrer lokale kjønnsrolle-mønstre i mindre grad (Gordon 2010). Homofile aktivister fra Uganda som deltok på en konferanse i Kenya våren 2009 ble alle eksponert i ugandiske medier (Håland 2009).

Det amerikanske utenriksdepartementet påpeker i sin siste rapport om menneskerettslige forhold i Uganda at navngitte homofile opplever å bli truet under offentlige demonstrasjoner i landet:

Individuals openly threatened members of the LGBT community and their constitutional rights during several public events. For example, on April 15 in Jinja, Pastor Martin Ssempe led a march against homosexuality, and during an April 17 event against homosexuality at a church in Kampala, Ssempe showed a pornographic

² Det er ikke funnet informasjon om dette i noe av det refererte kildematerialet, og heller ikke ved søk i tilgjengelig avisstoff fra Uganda. Tilgjengelig avisstoff er her å forstå som relevante artikler publisert på nettstedet AllAfrica (www.allafrica.com), en database som samler artikler publisert i engelsk- og franskspråklige afrikanske nettaviser. Her ble det gjort søk i databasen 24. august 2011 på søkestrengen "David Kato" avgrenset til artikler publisert i ugandiske nettaviser.

slideshow to audience members, which included several children. During these rallies participants openly threatened LGBT individuals (U.S. Department of State 2011).

Det er vanskelig å si noe generelt om graden av stigmatisering, diskriminering og marginalisering enkeltpersoner kan møte som følge av at de blir eksponert i mediene eller for lokalmiljøet som homofile. Tilgjengelig kildemateriale viser at det finnes eksempler på at folk har mistet jobb og bolig og møter negative reaksjoner fra familie og andre som står dem nære som følge av slik eksponering, men det er like fullt sannsynlig at det er variasjon i hva slags reaksjoner folk møter hos omgivelsene sine – familie, slekt, naboer, kolleger, osv. – hvis det blir kjent at de er homofile. Dette ble også bekreftet av aktivistene Gerald Sentongo og Chris Nolan i møter Landinfo var til stede på 31. januar 2011.

Utenom drapet på David Kato, har Landinfo ikke funnet kildemateriale der det framgår at folk har blitt drept, eller straffet i tradisjonelle domstoler eller lignende fordi de identifiserer seg som homofile, blir tatt for å være det på grunn av utseende eller væremåte eller fordi det blir kjent at de har hatt seksuelle forhold med noen av samme kjønn. Som nevnt ovenfor, finnes det imidlertid eksempler på at folk blir utsatt for voldshandlinger. Aktivistene Gerald Sentongo og Chris Nolan har imidlertid understreket overfor Landinfo at det foreligger lite informasjon om forholdene for homofile på landsbygda i Uganda, særlig for dem som ikke har løpende kontakt med folk i det homofile miljøet i hovedstaden Kampala (møter i Oslo 31. januar 2011).

Flere spørreundersøkelser i Uganda viser at en stor majoritet av befolkningen overveiende stiller seg negativ til at homofile skal ha rettigheter eller vern mot diskriminering i samfunnet (IRIN Plus News 2007; Pew Global Attitudes Project 2007, s. 35), og det er blitt avholdt flere demonstrasjoner mot homofiles rettigheter (BBC 2007b; Rice 2009; U.S. Department of State 2011). Det er vanlig at ledende politikere og religiøse ledere omtaler homofile som et generelt samfunnsproblem (Rice 2009), og personer som tar til orde for rettigheter for seksuelle minoriteter blir utsatt for massiv motstand i lokal presse og andre sammenhenger (Tamale 2007). I 2004 ble den private radiostasjonen *Radio Simba* bøtelagt for å ha latt homofile stille som gjester i et aktualitetsprogram (BBC 2004), og i 2005 ble det innført forbud mot ekteskap mellom personer av samme kjønn i grunnloven (HRW 2006).

Et annet viktig aspekt er det sterke sosiale presset i samfunn som Uganda, hvor det sees som en selvfølge at alle gifter seg og stifter familie med noen av motsatt kjønn. Selv om en del personer med draging mot samme kjønn ikke vil oppleve det som problematisk å samtidig etablere familie med noen av motsatt kjønn, er det vanskelig å finne forståelse hos familie og omgivelser for at ikke alle ønsker å gifte seg og få barn med noen av motsatt kjønn, men heller ønsker å leve enslig eller i et homofilt forhold. Homofile i en rekke afrikanske land (og for den del i store deler av verden ellers) opplever dette presset som svært vanskelig. I Uganda er det vanlig å inngå ekteskap med noen av motsatt kjønn for å unngå at omgivelsene skjønner at en er homofil (BBC 2007a; Tamale 2007, s. 20).

Er noen homofile mer utsatt enn andre?

Homofile som gjennom væremåte eller klesstil utfordrer lokale kjønnsrollemønstre, vil nok kunne være mer utsatt for problemer med omgivelsene i det daglige enn homofile som er mindre synlige. Den homofile aktivisten Gerald Sentongo har gitt flere eksempler på at personer som bryter med lokale kjønnsrollemønstre blir utsatt for trakassering i lokalmiljøet

(møter i Oslo, 31. januar 2011). Dokumentarfilmen *Getting out* gir også slike eksempler (Neumann 2011).

Samtidig kan også personer som ikke har et utseende eller væremåte som kobles til homoseksualitet møte problemer hvis de blir ”outet” mot sin vilje til familie, kolleger og andre i omgivelsene. Som nevnt ovenfor, så har ugandiske medier eksponert folk som homofile mot deres vilje ved flere anledninger. Dette vil alle som oppsøker møteplasser for homofile kunne være utsatt for, og dessuten også de som åpent omgås personer som er kjent for å være homofile. Dermed vil verken det å holde en lav profil i dagliglivet, eller å ikke ha en væremåte som stemmer med lokale gjengse stereotyper om homofile, være noen garanti mot problemer, så lenge en har en viss kontakt med homofile miljøer.

Homofile miljøer, klubber og organisasjoner i de større byene

Det finnes homofile miljøer særlig i hovedstaden Kampala, og da oftest sentrert rundt utesteder som homofile bruker som møtesteder. Det er imidlertid viktig å presisere at det ikke er snakk om utesteder som åpenlyst markedsfører seg som ”offisielle” homsesteder. Eierne og de ansatte på slike utesteder har ikke sjeldent et ganske ambivalent forhold til klientellet sitt. Det kan derfor hende at de for eksempel samarbeider med politiet i forbindelse med razziaer – åpenlyst eller i det skjulte, frivillig eller av frykt for at utstedet blir stengt hvis de ikke bistår politiet.

Det finnes flere organisasjoner som jobber for homofiles rettigheter i Uganda. Mange av dem ble samlet i paraplyorganisasjonen Sexual Minorities Uganda (SMUG) i 2004 (Tamale 2007, s. 20-21).

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og politidepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver. Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som responsene omhandler.

Referanser

- Abimanyi, John K. (2011, 7. februar). Closet homosexuals sink further under the radar after Kato's death. *The Monitor* [Kampala]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/201102080223.html> [lastet ned 24. august 2011]
- Amnesty (2010, 7. april). *'I Can't Afford Justice' – Violence against women in Uganda*. London: Amnesty International. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4bbc264d2.html> [lastet ned 24. august 2011]

Respons Uganda: Forhold for homofile

- Bagala, A. & Kasasirsa, R. (2011, 7. februar). Clergy hit back at Kayihura on anti-gays campaign. *The Monitor* [Kampala]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/201102080259.html> [lastet ned 24. august 2011]
- Bagala, A., Mulondo, E. & Kukundakwe, M. (2011, 4. februar). Police chief cautions against gays attacks. *The Monitor* [Kampala]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/201102040882.html> [lastet ned 24. august 2011]
- BBC (1999, 29. september). Lock up gays, says Ugandan president. *BBC*. Tilgjengelig fra <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/460893.stm> [lastet ned 24. august 2011]
- BBC (2004, 3. oktober). Fine for Ugandan radio gay show. *BBC*. Tilgjengelig fra <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/3712266.stm> [lastet ned 24. august 2011]
- BBC (2005, 1. desember). Same-sex marriages: Your reaction. *BBC*. Tilgjengelig fra <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/4488844.stm> [lastet ned 24. august 2011]
- BBC (2007a, 17. august). Uganda rejects a gay rights call. *BBC*. Tilgjengelig fra <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/6952157.stm> [lastet ned 24. august 2011]
- BBC (2007b, 21. august). Ugandans hold anti-gay sex rally. *BBC*. Tilgjengelig fra <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/6957336.stm> [lastet ned 24. august 2011]
- BBC (2010a, 4. februar). Obama condemns Uganda anti-gay bill as 'odious'. *BBC*. Tilgjengelig fra <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/8498836.stm> [lastet ned 24. august 2011]
- BBC (2010b, 5. februar). Uganda gay bill 'will be changed'. *BBC*. Tilgjengelig fra <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/8499798.stm> [lastet ned 24. august 2011]
- BBC (2010c, 22. oktober). Attacks reported on Ugandans newspaper 'outed' as gay. *BBC*. Tilgjengelig fra <http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-11608241> [lastet ned 24. august 2011]
- Gordon, Glenna (2010, 8. mars). Being gay in Uganda: One couple's story. *Time Magazine*. Tilgjengelig fra <http://www.time.com/time/world/article/0,8599,1969667,00.html> [lastet ned 24. august 2011]
- Hivos News (2008, 22. desember). Victory for LGBTs in Uganda court case. *Hivos News*. Tilgjengelig fra <http://www.hivos.nl/english/Hivos-news/Hivos-news/Victory-for-LGBTs-in-Uganda-court-case> [lastet ned 24. august 2011]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2006, 8. september). *Uganda: Press homophobia raises fears of crackdown*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/english/docs/2006/09/08/uganda14154.htm> [lastet ned 24. august 2011]
- HRW (2008a, 11. juni). *Uganda: Drop charges against sexual rights activists*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/en/news/2008/06/10/uganda-drop-charges-against-sexual-rights-activists> [lastet ned 24. august 2011]

- HRW (2008b, 18. september). *Uganda: Protect sexual rights activists*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/en/news/2008/09/18/uganda-protect-sexual-rights-activists> [lastet ned 24. august 2011]
- HRW (2009, 15. oktober). *Uganda: 'Anti-homosexuality' bill threatens liberties and human rights defenders*. New York: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/en/news/2009/10/15/uganda-anti-homosexuality-bill-threatens-liberties-and-human-rights-defenders> [lastet ned 24. august 2011]
- HRW (2011a, 27. januar). *Uganda: Promptly investigate killing of prominent LGBT activist*. Kampala: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/news/2011/01/27/uganda-promptly-investigate-killing-prominent-lgbt-activist> [lastet ned 24. august 2011]
- HRW (2011b, 12. mai). *Uganda: Parliament committee backs anti-homosexuality bill*. Kampala: HRW. Tilgjengelig fra <http://www.hrw.org/news/2011/05/12/uganda-parliament-committee-backs-anti-homosexuality-bill> [lastet ned 24. august 2011]
- Håland, Maia (2009, 14. april). *Homofile forfølges i Uganda*. Gaysir. Tilgjengelig fra <http://www.gaysir.no/artikkel.cfm?CID=13496> [lastet ned 24. august 2011]
- IRIN PlusNews (2007, 24. august). *Uganda: State homophobia putting gays at HIV risk - activists*. *IRIN PlusNews*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=73931> [lastet ned 24. august 2011]
- IRIN PlusNews (2010a, 14. januar). *Uganda: Museveni distances himself from "cruel" anti-gay bill*. *IRIN PlusNews*. Tilgjengelig fra <http://www.plusnews.org/Report.aspx?ReportId=87728> [lastet ned 24. august 2011]
- IRIN PlusNews (2010b, 2. mars). *Uganda: Online protest keeps spotlight on anti-gay bill*. *IRIN PlusNews*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/Report.aspx?ReportId=88275> [lastet ned 24. august 2011]
- Kagolo, Francis (2010, 3. juni). *Museveni warns on dangers of sodomy*. *The New Vision* [Kampala]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/201006040260.html> [lastet ned 24. august 2011]
- Karugaba, Mary & Bekunda, Catherine (2009, 14. oktober). *Homosexuals face death penalty*. *The New Vision* [Kampala]. Tilgjengelig fra <http://www.newvision.co.ug/D/8/12/697859> [lastet ned 24. august 2011]
- Kirby, Alex (2003, 12. juni). *Row over sexuality splits church*. *BBC*. Tilgjengelig fra http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/2985590.stm [lastet ned 24. august 2011]
- Mmali, Joshua (2009, 22. desember). *Uganda fear over gay death-penalty plans*. *BBC*. Tilgjengelig fra <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/8412962.stm> [lastet ned 24. august 2011]
- Muhumuza, Rodney (2010, 8. mai). *Cabinet committee rejects Bahati bill*. *The Monitor* [Kampala]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/201005070948.html> [lastet ned 24. august 2011]

- Naturinda, Sheila (2011, 22. august). Cabinet drops Bahati's gay bill. *The Monitor* [Kampala]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/201108221810.html> [lastet ned 24. august 2011]
- Odunfa, Sola (2003, 23. juni). Nigerian church slams gay bishop. *BBC*. Tilgjengelig fra <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/3014188.stm> [lastet ned 24. august 2011]
- [Penal Code Act] (1950, 15. juni). *The Penal Code Act*. Kampala: Ministry of Justice.
- Pew Global Attitudes Project (2007, 4. oktober). *World publics welcome global trade – but not immigration. 47-nation Pew Global Attitudes Survey*. Washington D.C.: Pew Research Center. Tilgjengelig fra <http://pewglobal.org/reports/pdf/258.pdf> [lastet ned 24. august 2011]
- Rice, Xan (2009, 29. november). Uganda considers death sentence for gay sex in bill before parliament. *The Guardian*. Tilgjengelig fra <http://www.guardian.co.uk/world/2009/nov/29/uganda-death-sentence-gay-sex> [lastet ned 24. august 2011]
- Rosario, Achola (2011, 10. februar). Kato's undeserved death. *The Independent* [Kampala]. Tilgjengelig fra <http://allafrica.com/stories/201102160289.html> [lastet ned 24. august 2011]
- Støre, Jonas Gahr (2010, 5. juni). Uke 22 – afrikanske bruddstykker. *Jonas Gahr Støre: Dag ut dag inn* [blogg]. Tilgjengelig fra http://jonasgahrstore.no/-/bulletin/show/575895_dag-ut-dag-inn-uke-22?ref=mst [lastet ned 24. august 2011]
- Tamale, Sylvia (2007). Out of the closet: Unveiling sexuality discourses in Uganda. I: Cole, Catherine M., Manuh, Takyiwaa & Miescher, Stephan F. (Red.), *Africa after gender?* Bloomington: Indiana University Press, 17-29.
- UN HRC, dvs. UN Human Rights Council (2010, 12. juni). *Report of the Special Rapporteur on Extrajudicial, Summary or Arbitrary Executions, Addendum: Communications to and from governments*. Genève: UN HRC. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4c29a7372.html> [lastet ned 24. august 2011]
- U.S. Department of State (2000, 23. februar). *Uganda – Country reports on human rights practices 1999*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/1999/277.htm> [lastet ned 24. august 2011]
- U.S. Department of State (2007, 6. mars). *Uganda – Country reports on human rights practices 2006*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2006/78763.htm> [lastet ned 24. august 2011]
- U.S. Department of State (2008, 11. mars). *Uganda – Country reports on human rights practices 2007*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2007/100510.htm> [lastet ned 24. august 2011]
- U.S. Department of State (2009, 25. februar). *Uganda – Country reports on human rights practices 2008*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2008/af/119030.htm> [lastet ned 24. august 2011]

- U.S. Department of State (2010, 11. mars). *Uganda – Country reports on human rights practices 2009*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2009/af/135982.htm> [lastet ned 24. august 2011]
- U.S. Department of State (2011, 8. april). *Uganda – Country reports on human rights practices 2010*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2010/af/154375.htm> [lastet ned 24. august 2011]

Audiovisuelle kilder

- Neumann, Daniel (2011). Getting out. *Refugee Law Project/Open Society Initiative/Civil Society Coalition on Human Rights and Constitutional Law*. Tilgjengelig fra <http://vimeo.com/21796473> [del 1] og <http://vimeo.com/22227702> [del 2] [lastet ned 24. august 2011]

Muntlige kilder

- Møte i Landinfo med Chris Nolan fra Refugee Law Project ved Makerere-universitetet, Oslo, 31. januar 2011.
- Møte med Gerald Sentongo fra Sexual Minorities Uganda (SMUG) i regi av LLH, Oslo, 31. januar 2011.

© Landinfo 2010

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.